

Registrering av meningitt hos berner sennenhund - hvordan stiller vi diagnosen?

Lars Moe & Jorunn Grøndalen

Hjerne- og ryggmargshinnebetennelse (aseptisk suppurativ meningitt) er en sykdom som vi har sett relativt hyppig hos berner sennenhund de senere år. Norsk Berner Sennenhundklubb ønsker å registrere syke hunder for å forsøke å kartlegge utbredelsen av sykdommen. Klubben ønsker dessuten å unngå å bruke syke hunder som bærer anlegg for sykdom i avl.

Vi ser spredte tilfeller av tilstanden også hos andre raser, men hos berner sennenhund har det både vært uventet mange tilfeller og flere av tilfellene opptrer hos nært beslektede individer. En kjenner ikke årsaken til sykdommen, men ved å gjennomføre av kontrollerte paringer har det vist seg at sykdommen kan "reproduseres". Arv spiller en rolle, men det er uklart hvilken sammenheng arv og miljøfaktorer har ved utløsningen av sykdommen.

Symptomer

De vanligste symptomer er stiv nakke og stive frambeinsbevegelser. Hunden vegrer seg for å gå og har smerter ved bevegelse av nakken og hodet. Den kan ha høy feber og er nedstemt med nedsatt matlyst. Ved behandling med kortison blir de fort symptomfrie. Behandlingen må pågå i uker til måneder og enkelte får tilbakefall. I sjeldnere tilfeller kan en se noe bedring uten behandling.

Hvordan stilles diagnosen?

For å stille en sikker diagnose er en avhengig av både et typisk klinisk bilde og et forhøyet antall hvite blodlegemer og forøket sekningsreaksjon ved blodundersøkelse. I tillegg skal det påvises et forhøyet antall hvite blodlegemer i spinalvæsken som omgir ryggmargen. Væsken er steril i motsetning til ved meningitt hos mennesker hvor det vanligvis er bakterier tilstede.

Dersom en skal kunne registrere hvilke hunder som har sykdommen, må en stille visse krav til diagnosen. Vi kan ikke stille diagnosen ved en enkel blodprøvetest. Å ta prøve av spinalvæsken av alle tilfeller er ressurskrevende og krever spesielle kunnskaper. Dyret må bl.a. alltid legges i narkose.

Nedenfor følger et forslag til diagnostisk prosedyre hvor ikke spinalprøvetaking er nødvendig.

Forslag til registreringsprosedyre av meningitt hos berner sennenhund

Hunden må undersøkes av veterinær i den akutte fasen før det er foretatt medikamentell behandling med kortison.

Veterinæren må foreta **klinisk undersøkelse**, inkludert undersøkelse av ledd og muskulatur med tanke på andre tilstander som kan gi lignende symptomer. Spesielt må alle store ledd, nakke og rygg undersøkes med tanke på smerter ol. **Neurologisk undersøkelse**: våkenhetsgrad, hodets og andre reflekser (patellar-, tå-, panniculus-), bevegelse, og proprioseptiv sans.

Dersom en ved disse undersøkelsene ikke kan forklare nakkeømheden mv. med andre sykdommer enn meningitt, må følgende undersøkelser gjennomføres:

Røntgenundersøke ryggraden fra 1. halsvirvel til 1. brystvirvel. Det tas en **blodprøve** hvor en undersøker følgende: antall røde blodlegemer, antall hvite blodlegemer, antall blodplater, differentialtelling av hvite blodlegemer, hematokrit og hemoglobin. Videre undersøkes alkalisk fosfatase, kreatinin, urea, alanin-aminotransferase, kreatinkinase, kalsium, totalprotein og albuminnivået i blodet.

Dersom diagnosen meningitt stilles etter disse kriteriene og hunden behandles med kortison, bør den undersøkes påny etter 48-96 timer. Resultatet av behandlingen registreres ved den fornyet klinisk undersøkelse.

Røntgenbildene sendes sammen med et utfylt undersøkelses skjema og blodprøveresultater til klubben. Det er utarbeidet egne undersøkesskjemaer som kan rekvireres fra Institutt for smådyrsjukdommer (ISm), Norges veterinærhøgskole (NVH) eller fra klubben. Opplysninger og undersøkesskjemaet og røntgenbildene samt konklusjonen av kontrollundersøkelsen vurderes av fagpersonell ved ISm. Disse rapporterer resultatet til Norsk Berner Sennenhundklubb som arkiverer og registrer dette.